

Internationale Kommission zum Schutz des Rheins
Commission Internationale pour la Protection du Rhin
Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn

**Mandaat van de projectgroep (PG ORS: Oberrhein/Rhin Supérieur)
voor de periode 2015-2018**

Gelet op de opdrachten van de vijftiende Rijnministersconferentie en de naar aanleiding daarvan gevoerde discussies stelt de SG een projectgroep ORS in.

Zo nodig kan de PG ORS voor bepaalde kwesties te rade gaan bij andere technische experts dan de leden die de delegaties hebben benoemd, en deze personen uitnodigen voor vergaderingen van de PG ORS.

De projectgroep ORS begeleidt voor de ICBR de planning van de totstandbrenging van een efficiënt systeem van vismigratievoorzieningen aan de stuwen Rhinau, Marckolsheim en Vogelgrün in de Duits-Franse Bovenrijn en treedt daarbij op als informatie- en discussieplatform met adviserende functie. Zodoende draagt de PG ORS ertoe bij de opdrachtgever EDF bij te staan met vakkennis en technische ondersteuning op nog te plannen momenten in de voortgang van de onderzoeken en de werkzaamheden die EDF heeft opgestart aan de Duits-Franse Bovenrijn.

Bij het volbrengen van deze taak dient te worden bedacht dat ze in nauw verband staat met alle andere (uitgevoerde, lopende en geplande) maatregelen van het Masterplan trekvissen in de benedenloop, de bovenloop en de programmawateren van de Rijn.

• **Samenwerking met de WG B en de EG FISH**

Conform artikel 8.1.d van het Verdrag van Bern heeft de ICBR tot taak *de doeltreffendheid van de door de Verdragspartijen genomen maatregelen te toetsen*. In dit opzicht dient er zo snel mogelijk een begin te worden gemaakt met de toetsing van de doeltreffendheid van de bouwkundige maatregelen die zijn vastgesteld voor de uitvoering van het Masterplan trekvissen, zodat komende bouwkundige maatregelen op basis van actuele gegevens kunnen worden geoptimaliseerd.

Om de voorgestelde oplossingen te kunnen beoordelen, moeten de leden van de PG ORS de beschikking hebben over alle noodzakelijke planningsdocumenten, waaronder de plannen van de scheepvaartsluizen en de waterkrachtcentrales. Bepaalde, door EDF ter beschikking gestelde documenten die betrekking hebben op veiligheidsaspecten mogen uitsluitend intern worden gebruikt in de PG ORS en zijn vertrouwelijk¹.

De maatregelen voor de uitvoering van het Masterplan trekvissen in de Rijn en zijn programmawateren worden sinds 2009 op een rij gezet en beoordeeld in de WG B en haar EG FISH. Deze werkzaamheden zullen dan ook in deze groepen, met de deskundigen ter zake, worden voortgezet. Activiteiten die verband houden met de vangst van terugkerende zalmen in de vispassages in de Duits-Franse Bovenrijn moeten eventueel worden besproken met de PG ORS.

De WG B en de EG FISH krijgen de opdracht om nieuwe kennis over (bestaande of nog te bouwen) vispassages in de Rijn en de programmawateren, en de beoordeling van

¹ In de praktijk betekent dit dat deze planningsdocumenten in een beveiligde map in de workplace worden gezet en alleen ter beschikking worden gesteld aan de leden van de PG ORS die de delegaties hebben benoemd en aan de delegatieleiders van de ICBR, niet aan de ngo's. Ze worden niet doorgeleid aan derden.

het effect daarvan altijd direct door te geven aan de PG ORS. Dit geldt ook voor belangrijke maatregelen die relevant zijn voor de duurzame vispasseerbaarheid van de Duits-Franse Bovenrijn, meer bepaald maatregelen aan de monding van de Rijn en maatregelen voor de natuurlijke herinrichting / het herstel van de passeerbaarheid van andere rivieren/uiterwaardwateren aan de Duits-Franse Bovenrijn, de Hoogrijn, de Aare en hun zijrivieren, die alleen effect sorteren als de nagestreefde duurzame vispasseerbaarheid van de Duits-Franse Bovenrijn wordt hersteld. In dit kader zijn er voor de onderhandelingen met de beheerders van de waterkrachtcentrales aan de Duits-Franse Bovenrijn meer ondersteunende argumenten nodig die duidelijk maken dat de potentiële habitats in de deelstroomgebieden op het afgesproken moment toegankelijk (zullen) zijn.

Daarnaast houdt de EG FISH zich al jarenlang bezig met gezamenlijke uitzetstrategieën voor de Rijn en zijn programmawateren, en met genetische kwesties in verband met de herinstructie van de Atlantische zalm. Een gezamenlijke uitzetstrategie heeft onder meer tot doel om een voldoende stroom van zalmen te garanderen aan de bestaande (en geplande) vispassages. De doeltreffendheid van de strategieën zal worden geëvalueerd door middel van een brede monitoring die wordt gepland en uitgevoerd aan de voorzieningen. Ook de inzichten die bij deze werkzaamheden worden verworven, dienen altijd direct te worden doorgegeven aan de PG ORS. Omgekeerd zal ook laatstgenoemde haar inzichten ter beschikking stellen aan de WG B en de EG FISH.

De WG B of de EG FISH kunnen zo nodig van de SG de opdracht krijgen om aanvullende, relevante informatie voor de Duits-Franse Bovenrijn in te winnen, op een rij te zetten en te verwerken.

- **De volgende werkzaamheden, die nauw verband houden met de gestarte stadia in de bouwkundige maatregelen én met de ingenieursdiensten van EDF bij de aanleg van opeenvolgende vispassages in de Duits-Franse Bovenrijn (van Rhinau tot Vogelgrün) en die betrekking hebben op de planning van de realisatie, dient de projectgroep ORS uit te voeren in de periode 2015-2018:**

Haalbaarheidsfase: 2015-2016

- (1) Het haalbaarheidsonderzoek naar de vispassage in Vogelgrün begeleiden dat EDF in de eerste helft van 2015 uitvoert (lokstroomomstandigheden benedenstrooms van de stuw en twee oplossingsrichtingen voor het tracé van de vispassage die worden beschreven in het document SG-K(4)14-05-01), en de resultaten beoordelen. Aanbevolen wordt om te rade te gaan bij de deskundigen die hiervoor tijdens de workshop over de waterkrachtcentrale van Vogelgrün in 2014 oplossingen hebben voorgesteld. De PG ORS wordt op tijd op de hoogte gebracht van de inhoud van het bestek voor de haalbaarheidsonderzoeken en ontwerpen;
- (2) Het haalbaarheidsonderzoek naar een klassieke vispassage aan de centrale in Rhinau begeleiden dat in de eerste helft van 2016 plaatsvindt rekening houdend met de reeds opgedane inzichten in verband met de lokstroomomstandigheden benedenstrooms van Vogelgrün, en de resultaten beoordelen;
- (3) Het haalbaarheidsonderzoek naar een klassieke vispassage aan de centrale in Marckolsheim begeleiden dat in de tweede helft van 2016 plaatsvindt rekening houdend met de reeds opgedane inzichten in verband met de lokstroomomstandigheden benedenstrooms van Vogelgrün, en de resultaten beoordelen.

Ontwerpfase (d.w.z. tot net voor de vergunningsverlening en het begin van de bouwwerkzaamheden): 2017-2018/2019

- (1) Het ontwerp van de klassieke vispassage aan de centrale in Rhinau begeleiden dat EDF in de eerste helft van 2017 zal uitwerken en waarnaar vanaf 2016 onderzoek is gedaan, en de resultaten beoordelen;
- (2) Het ontwerp van de klassieke vispassage in Marckolsheim begeleiden dat EDF in de eerste helft van 2019² zal uitwerken en waarnaar vanaf 2016 onderzoek is gedaan, en de resultaten beoordelen;
- (3) Het ontwerp van de nieuwe vispassage in Vogelgrün begeleiden dat EDF in de eerste helft van 2018 zal uitwerken en waarnaar vanaf 2015 onderzoek is gedaan, en de resultaten beoordelen;

Kleinschaligere passeerbaarheidsmaatregelen (voor 2020)

- (4) De planning van de uitwerking van ontwerpen en de bouwprojectfase voor aanvullende, kleinschaligere maatregelen begeleiden die zijn gericht op het herstel of de optimalisatie van de passeerbaarheid in de meanders aan de stuwen en drempels voor peilbeheer (o.a. vispassage aan de stuw van Breisach), en de resultaten beoordelen.

• **Rapportage aan de SG**

De PG ORS krijgt de opdracht

- (1) om regelmatig verslag uit te brengen in de SG over de werkzaamheden, de voortgang, eventuele problemen en de naleving van het tijdschema;
- (2) om voor eind 2016 - als resultaat van de haalbaarheidsfase - een tabel met termijnen voor de afzonderlijke stappen in de planning en de totstandbrenging van alle voorzieningen voor de stroomopwaartse vismigratie in de Duits-Franse Bovenrijn voor te leggen aan de SG.

• **Vorbereitung van de volgende fase 2018-2021**

De ICBR zal in 2018 beslissen over de volgende fase van het mandaat voor de periode 2018-2021 en over een eventuele aanpassing van het mandaat.

² EDF heeft niet genoeg technisch personeel om meerdere projecten parallel te starten en uit te voeren. Omdat de problematiek Vogelgrün voorrang heeft op Marckolsheim, worden de teams daar eerst op gezet.